

Ministru kabineta noteikumi Nr. 460

Rīgā 2022. gada 14. jūlijā (prot. Nr. 36 90. §)

**Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma
plāna 1.2. reformu un investīciju virziena "Energoefektivitātes
uzlabošana" 1.2.1.1.i. investīcijas "Daudzdzīvokļu māju
energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo
energoresursu tehnoloģiju izmantošanu" īstenošanas
noteikumi**

Izdoti saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 19.³ panta otro daļu un Attīstības finanšu institūcijas likuma 12. panta ceturto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā īsteno Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma (turpmāk – Atveseļošanas fonds) plāna 1.2.1.1.i. investīciju "Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu" (turpmāk – 1.2.1.1.i. investīcija), kuru sniedz aizdevuma, garantijas, kapitāla atlaides aizdevuma pamatsummas daļējai dzēšanai un tehniskās dokumentācijas izstrādes veidā (turpmāk – atbalsta programma);

1.2. atbalsta programmai pieejamo finansējumu;

1.3. izmaksu attiecināmības nosacījumus un atbalsta saņēmējus;

1.4. atbalsta uzskaiti, neatbalstāmās nozares un darbības.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. atbalsts – finanšu instruments, kuru veido akciju sabiedrības "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk – sabiedrība "Altum") aizdevums, garantija vai sabiedrības "Altum" paralēlais aizdevums ar kapitāla atlaidi pamatsummas pilnīgam vai daļējam samazinājumam un atbalsts tehniskās dokumentācijas sagatavošanai dzīvokļu īpašniekiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu projektu īstenošanai;

2.2. māja – šo noteikumu izpratnē ēka, kas kā dzīvojamā māja ir reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, ja tajā ir vismaz trīs dzīvojamo telpu grupas;

2.3. dzīvokļu īpašnieki – šo noteikumu izpratnē dzīvokļa īpašumos sadalītu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieki un dzīvokļa īpašumos nesadalītu dzīvojamo māju kopīpašnieki, kuru īpašumtiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā;

2.4. energoservisa kompānija – komersants, kas dzīvokļu īpašniekiem sniedz energoefektivitātes pakalpojumus saskaņā ar energoefektivitātes pakalpojuma līgumu;

2.5. kapitāla atlaide – atbalsta sastāvdaļa, cita finansētāja vai sabiedrības "Altum" sniegtā aizdevuma pamatsummas pilnīgs vai daļējs samazinājums, kas tiek piemērots pēc daudzdzīvokļu mājas energoefektivitātes uzlabošanas un pārejas uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu, ja saskaņā ar ēkas pagaidu energosertifikātu pēc darbu pabeigšanas ir sasniegts noteikts primārās enerģijas ietaupījums un ir ievēroti šajos noteikumos noteiktie nosacījumi;

2.6. cits finansētājs – kredītiestāde, tās filiāle vai meitas sabiedrība, kas ir tiesīga sniegt finanšu pakalpojumus Latvijas Republikā, ieguldījumu fonds, kas ir tiesīgs sniegt finanšu pakalpojumus Latvijas Republikā, un starptautiska finanšu institūcija (piemēram, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka, Eiropas Investīciju banka, Ziemeļu Investīciju banka, Eiropas Padomes attīstības banka), ja tās papildus šo noteikumu 2.1. apakšpunktā noteiktajam sabiedrības "Altum" aizdevumam vai garantijai var izsniegt finansējumu projekta īstenošanai;

2.7. pilnvarotā persona – juridiska persona, tai skaitā dzīvokļu īpašnieku biedrība vai energoservisa kompānija, kuru dzīvokļu īpašnieki vai dzīvokļu īpašnieku kopība pilnvarojuši viņu vārdā īstenot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, kā arī slēgt līgumus un parakstīt ar tiem saistītos darījuma dokumentus par atbalsta saņemšanu un izpildīt šos līgumus. Pilnvarotā persona var būt arī projekta vadītājs;

2.8. projekts – dokumentu, pakalpojumu un pasākumu kopums, kas aptver projekta vadību, pieteikumu sabiedrībā "Altum" atbalsta rezervēšanai, pieteikumu atbalsta saņemšanai, atbalstu tehniskās dokumentācijas izstrādei, autoruzraudzību, būvuzraudzību, daudzdzīvokļu mājas energoefektivitātes uzlabošanas darbus un pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu un tiek pabeigts ar primārās enerģijas ietaupījuma novērtējumu un kapitāla atlaides izmaksāšanu;

2.9. *de minimis* atbalsta saņēmēji – dzīvokļu īpašnieki, kuru dzīvokļa īpašumi tiek izmantoti saimnieciskajā darbībā un kuri pretendē uz atbalstu atbalsta programmas ietvaros, kas kvalificējams kā komercdarbības atbalsts;

2.10. atbalsts tehniskās dokumentācijas sagatavošanai – atbalsta grants projekta tehniskās dokumentācijas sagatavošanai;

2.11. projekta vadītājs – juridiska persona, kas nodrošina projekta vadību, tai skaitā komunikāciju ar sabiedrību "Altum", pilnvaroto personu un pakalpojumu sniedzējiem. Projekta vadītājs var būt pilnvarotā persona;

2.12. enerģijas ražošanas tehnoloģiskā iekārta – siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas iekārta, kas nodrošina siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem un siltuma vai elektroenerģijas piegādi tikai dzīvokļu īpašnieku vajadzībām;

2.13. mājas digitālā uzmērīšana – mājas fasādes digitālā uzmērīšana pirms mājas atjaunošanas darbu veikšanas, kuras rezultātus fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

3. Atvērēšanas fonda plāna 1.2.1.1.i. investīciju īsteno atbalsta veidā Latvijas Republikas teritorijā.

4. Atbalsta programmu īsteno un atbalstu sniedz kombinēta finanšu instrumenta veidā, ja ir sasniegts šo noteikumu 25. punktā noteiktais mērķis. Atbalstu veido:

4.1. sabiedrības "Altum" aizdevums ar kapitāla atlaidi, ja projekta finansēšanā nav iesaistīts cits finansētājs un sabiedrības "Altum" aizdevums ir vismaz kapitāla atlaides apjomā;

4.2. sabiedrības "Altum" garantija ar kapitāla atlaidi, ja projektu finansē cits finansētājs. Kapitāla atlaidi piemēro cita finansētāja izsniegtajam aizdevumam, kam piesaistīta sabiedrības "Altum" garantija;

4.3. sabiedrības "Altum" paralēlais aizdevums ar kapitāla atlaidi, ja projektu līdzfinansē kopā ar vienu vai vairākiem citiem finansētājiem, ievērojot, ka:

4.3.1. paralēlais aizdevums ir strukturāli subordinēts attiecībā pret cita finansētāja sniegto kredītu un ir pastiprināts ar zemāku nodrošinājuma kārtu nekā cita finansētāja sniegtais kredīts;

4.3.2. citu finansētāju sniegtā kredīta apmērs nav mazāks par atbilstoši šiem noteikumiem izsniegtā

paralēlā aizdevuma summu;

4.3.3. paralēlais aizdevums ir vismaz kapitāla atlaides apjomā.

5. Paralēlo aizdevumu izsniegšanas kārtību nosaka saskaņā ar civiltiesiskajiem līgumiem, kas noslēgti starp sabiedrību "Altum", pilnvaroto personu un citu finansētāju.

6. Atbalsta programmas ietvaros sasniedzams:

6.1. atskaites punkts – Ministru kabinetā apstiprināta atbalsta programma daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanai;

6.2. mērķi:

6.2.1. līdz 2024. gada 30. septembrim sabiedrība "Altum" ir apstiprinājusi projektus par vismaz 40 097 400 *euro* no šo noteikumu 8. punktā noteiktā finansējuma;

6.2.2. līdz 2026. gada 31. augustam kopējais primārās enerģijas samazinājums daudzdzīvokļu mājās ar uzlabotu energoefektivitāti ir 14 423 MWh gadā;

6.3. uzraudzības rādītāji:

6.3.1. līdz 2023. gada 1. ceturksnim sabiedrība "Altum" ir apstiprinājusi projektus par vismaz 20 048 700 *euro*;

6.3.2. līdz 2024. gada 4. ceturksnim primārās enerģijas patēriņa samazinājums daudzdzīvokļu mājās ar uzlabotu energoefektivitāti ir 2884 MWh gadā (ir pabeigti 20 % projektu).

7. Sasniedzamais siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums, kas ir noteiktais nacionālais rādītājs, ir 1358 t CO₂ ekv. gadā. Sabiedrība "Altum" nodrošina datu uzkrāšanu par minēto rādītāju.

8. 1.2.1.1.i. investīcijai pieejamais Atvесеļošanas fonda finansējums ir 57 282 000 *euro*. Atvесеļošanas fonda investīciju ieviešanas termiņš ir līdz 2026. gada 31. augustam.

9. Ekonomikas ministrija ir atbildīga par 1.2.1.1.i. investīcijas ieviešanu.

10. Sabiedrība "Altum" īsteno atbalsta programmu un piešķir atbalstu saskaņā ar šo noteikumu nosacījumiem.

11. Sabiedrība "Altum" un Ekonomikas ministrija slēdz līgumu par šo noteikumu 8. punktā minētā finansējuma pārvaldīšanu, tā piešķiršanas, izlietošanas un uzraudzības kārtību un noteikto rādītāju uzskaiti un ievadīšanu Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmā. Ekonomikas ministrija un sabiedrība "Altum" šajā līgumā iekļauj:

11.1. pušu saistības par darbībām Ekonomikas ministrijas un sabiedrības "Altum" līmenī, kā arī sabiedrības "Altum" un pilnvarotās personas līmenī, lai atbalsta programmas ieviešanas laikā novērstu interešu konfliktu, korupciju, krāpšanu un dubultā finansējuma risku;

11.2. pušu saistības par sasniegto atskaites punktu un mērķu pamatojošās dokumentācijas pārbaudēm, tai skaitā datu ticamības pārbaudēm attiecībā uz sabiedrību "Altum" un dzīvokļu īpašniekiem, kuriem piešķirts atbalsts.

12. Pēc šo noteikumu 8. punktā minētā pieejamā finansējuma izlietojuma sabiedrība "Altum", izmantojot atbalsta programmas ietvaros atmaksāto finansējumu (klientu maksājumus no aizdevumiem un garantijām), kā arī garantiju kompensāciju izmaksām neizmantoto šo noteikumu 8. punktā minēto finansējumu, var:

12.1. turpināt atbalsta sniegšanu, tai skaitā riska segumam, saskaņā ar šiem noteikumiem;

12.2. segt atbalsta programmas pārvaldības maksu atbilstoši programmas rādītāju novērtējumam, kas veikts saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma 12. panta trešo daļu.

13. Šo noteikumu 8. punktā minēto finansējumu sabiedrība "Altum" izmanto:

13.1. atbalsta sniegšanai;

13.2. sagaidāmo zaudējumu segšanai, balstoties uz sagaidāmo zaudējumu riska novērtējumu atbilstoši Attīstības finanšu institūcijas likuma 12. panta trešajai daļai. Ja sagaidāmie zaudējumi pārsniedz aprēķināto sagaidāmo zaudējumu apmēru, tos sedz sabiedrība "Altum" no saviem finanšu resursiem. Sabiedrībai "Altum" ir tiesības atteikties no turpmākās aizdevumu piešķiršanas, ja faktiskie un prognozētie zaudējumi pārsniedz pieejamo publisko finansējumu zaudējumu segšanai;

13.3. pārvaldības maksas segšanai, lai nodrošinātu 1.2.1.1.i. investīcijas administrēšanas un uzraudzības funkcijas, bet nepārsniedzot 6 % no šo noteikumu 8. punktā minētā finansējuma apmēra.

14. Par atbalsta piešķiršanas dienu dzīvokļu īpašniekiem uzskatāma diena, kad sabiedrība "Altum" pieņem lēmumu par aizdevuma vai garantijas piešķiršanu, kurā ir noteikts atbalsta maksimālais apjoms un maksimālā pieejamā kapitāla atlaide, tai skaitā par atbalstu tehniskās dokumentācijas piešķiršanai.

15. Atbalstu sabiedrība "Altum" sniedz dzīvokļu īpašniekiem, noslēdzot civiltiesisku līgumu ar pilnvaroto personu par projekta īstenošanu. Līgumu noslēdz līdz 2023. gada 31. decembrim.

16. Ja šo noteikumu 15. punktā minētais līgums netiek īstenots atbilstoši tajā ietvertajiem nosacījumiem, sabiedrībai "Altum" ir tiesības to vienpusēji lauzt un atgūt neatbilstoši izmaksāto finansējumu.

17. Nepamatoti izmaksātās vai neatļauti izmantotās Atvесеjošanas fonda finansējuma summas, ko sabiedrība "Altum" ir atguvusi, var tikt atkārtoti izmantotas 1.2.1.1.i. investīcijas ietvaros, ja atgūtie līdzekļi tiek izmantoti tam pašam mērķim, kam tie sākotnēji bija paredzēti.

18. Lai izsniegtu aizdevumus projektu īstenošanai, sabiedrība "Altum" papildus šo noteikumu 8. punktā norādītajiem līdzekļiem var piesaistīt starptautisko finanšu institūciju vai valsts aizdevumus.

19. Šo noteikumu 18. punktā norādīto valsts aizdevumu piesaista saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā ministrijas un citas centrālās valsts iestādes iekļauj gadskārtējā valsts budžeta likumprojektā valsts aizdevumu pieprasījumus, un valsts aizdevumu izsniegšanas un apkalpošanas kārtību ar šādiem saņemšanas nosacījumiem:

19.1. valsts aizdevuma izmantošanas mērķis ir aizdevumu sniegšana šo noteikumu ietvaros;

19.2. valsts aizdevuma summa ir līdz 10 000 000 *euro*;

19.3. valsts aizdevumu piešķir kredītlīnijas veidā uz 20 gadiem;

19.4. valsts aizdevumam netiek piemērota riska procentu likme;

19.5. valsts aizdevuma nodrošinājums ir komercķīla uz sabiedrības "Altum" prasījuma tiesībām, pamatojoties uz sabiedrības "Altum" izsniegtajiem aizdevumiem saskaņā ar šo noteikumu nosacījumiem.

20. Sabiedrība "Altum" nodrošina savlaicīgu datu ievadi Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmā un šo noteikumu 6.3.1. un 6.3.2. apakšpunktā noteikto rādītāju uzskaiti, ievadīšanu un sasniegto rādītāju pamatojošo dokumentu iesniegšanu ne retāk kā divas reizes gadā. Ja datu ievades brīdī vēl nav nodrošināta Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmas funkcionalitāte, sabiedrība "Altum" informāciju sniedz elektroniska dokumenta veidā, izmantojot Ekonomikas ministrijas oficiālo elektronisko pastu un sabiedrības "Altum" oficiālo elektronisko pastu, parakstot to ar drošu elektronisko parakstu, kas satur laika zīmogu.

21. Pilnvarotā persona nodrošina projekta informācijas pieejamību vismaz piecus gadus pēc pēdējā maksājuma veikšanas, bet, ja projekta ietvaros ir saņemts valsts atbalsts, tad atbilstoši šo noteikumu 84. punktam.

22. Sabiedrība "Altum" un dzīvokļu īpašnieku pilnvarotās personas nodrošina Ekonomikas ministrijai un citām Atvērto fondu īstenošanu un uzraudzību nodrošināšanai institūcijām piekļuvi dokumentācijai, kas pamato izdevumus un šo noteikumu 6. punktā minēto rādītāju sasniegšanu.

23. Sabiedrībai "Altum" ir tiesības bez maksas pieprasīt un atbilstoši normatīvajiem aktiem saņemt informāciju no valsts informācijas sistēmām tādā apmērā, kāds nepieciešams atbalsta programmas īstenošanai un atbalsta sniegšanai šo noteikumu ietvaros. Lai nodrošinātu pieeju datiem, sabiedrība "Altum", ja nepieciešams, slēdz vienošanos ar attiecīgo valsts informācijas sistēmas turētāju.

24. Sabiedrība "Altum" 1.2.1.1.i. investīcijas īstenošanai var saņemt avansa maksājumus. Pirmo avansa maksājumu sabiedrība "Altum" var saņemt 30 % apmērā no šo noteikumu 8. punktā minētā finansējuma 2023. gadā. Otrā avansa maksājumu sabiedrība "Altum" var pieprasīt 30 % apmērā, ja ir pieņemti lēmumi par atbalsta piešķiršanu 70 % apmērā no pirmā avansa maksājuma. Noslēguma maksājumu sabiedrība "Altum" var pieprasīt, ja ir pieņemti lēmumi par atbalsta piešķiršanu 100 % apmērā no pirmā avansa maksājuma un 70 % apmērā no otrā avansa maksājuma. Detalizētāka avansa maksājumu un noslēguma maksājuma izmaksas kārtība tiek noteikta šo noteikumu 11. punktā minētajā līgumā.

II. Kārtība atbalsta piešķiršanai dzīvokļu īpašniekiem

25. Dzīvokļu īpašnieki var pretendēt uz atbalstu, ja projekta mērķis ir sasniegt vismaz 30 % primārās enerģijas ietaupījumu no daudzdzīvokļu mājas primārās enerģijas patēriņa pirms projekta uzsākšanas.

26. Dzīvokļu īpašnieki var pretendēt uz atbalstu, ja energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana ir ekonomiski pamatota un atbalsta saņēmējs nodrošina, ka uz katrām projekta attiecināmo izmaksu 5000 euro ir sasniegti primārās enerģijas ietaupījums – 1 MWh/gadā.

27. Ja uz zemes vienības vienā adresē ir divas vai vairākas daudzdzīvokļu mājas, projekta pieteikumu iesniedz par katru māju atsevišķi.

28. Pilnvarotā persona pārliecinās, ka būvkomersants, autoruzraugs, būvuzraugs un citi piegādātāji atbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem par būvniecību.

29. Projekta īstenošanā atbalsta saņēmēji nepiemēro normatīvos aktus piegādātāju atlases jomā, izņemot atbalsta saņēmējus, kas ir pasūtītāji Publisko iepirkumu likuma izpratnē.

30. Sabiedrība "Altum" un cits finansētājs noslēdz sadarbības līgumu, kurā vienojas par atbalsta piešķiršanas kārtību un sadarbību ar pilnvaroto personu.

31. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu un atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanas atbalstāmās darbības un to attiecināmās izmaksas ir:

31.1. būvdarbu veikšana ēkas norobežojošajās konstrukcijās un koplietošanas telpās;

31.2. mājas digitālā uzmērīšana;

31.3. daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas inženiersistēmu atjaunošana, pārbūve vai izveide ne tālāk kā līdz daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas zemes robežai, tai skaitā nodrošinot individuālu siltuma uzskaiti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ekspluatējamu ēku energoefektivitātes minimālām prasībām. Nav atbalstāmi ieguldījumi fosilos energoresursus izmantojošās tehnoloģiskās iekārtās, kas attiecinājās uz vietas ražo enerģiju konkrētās

ēkas patēriņam (šis ierobežojums neattiecas uz centralizētajai siltumapgādei pieslēgtajām ēkām);

31.4. mikroģenerācijas enerģijas ražošanas tehnoloģisko iekārtu iegāde un uzstādīšana, lai nodrošinātu enerģijas ražošanu pašpatēriņam no atjaunojamiem energoresursiem un enerģijas piegādi pašpatēriņam. Šā apakšpunkta izpratnē par pašpatēriņu uzskatāma vismaz 80 % no koplietošanas iekārtu saražotās enerģijas izmantošana pašpatēriņam gada griezumā, ko var piemērot tādi dzīvokļu īpašnieki, kas:

31.4.1. savu īpašumu neizmanto saimnieciskās darbības veikšanai, tai skaitā iznomāšanai;

31.4.2. savu īpašumu izmanto saimnieciskās darbības veikšanai, tai skaitā nekustamo īpašumu attīstītāji, un tie kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicēji;

31.5. projekta autoruzraudzība un būvuzraudzība;

31.6. projekta vadības izmaksas, nepārsniedzot 3 % no projekta attiecināmajām izmaksām;

31.7. citi pasākumi, ja tie ir nepieciešami daudzdzīvokļu mājas energoefektivitātes uzlabošanai un sasniegto rezultātu ilgtspējai vienlaikus ar šo noteikumu 31.1., 31.2., 31.3. un 31.4. apakšpunktā noteiktajām atbalstāmajām darbībām, nepārsniedzot 20 % no projekta attiecināmajām izmaksām;

31.8. pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību principam "nenodarīt būtisku kaitējumu".

32. Sabiedrība "Altum" pārliecinās, ka attiecībā uz subjektiem, kas savu īpašumu neizmanto saimnieciskās darbības veikšanai, tai skaitā iznomāšanai, tiks ievērots nosacījums, ka vismaz 80 % no koplietošanas iekārtu saražotās enerģijas tiks izmantots pašpatēriņam gada griezumā.

33. Dzīvokļu īpašnieku pilnvarotā persona nodrošina, ka projekta īstenošanas laikā tiks ievērots princips "nenodarīt būtisku kaitējumu", paredzot atbilstošas prasības līgumos ar piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem (kur attiecināms):

33.1. 1.2.1.1.i. investīcija daudzdzīvokļu māju ēku energoefektivitātē nav paredzēta ēkās, kuras atrodas *NATURA 2000* teritorijā, izņemot gadījumus, kuros saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pieļaujama šādu darbību veikšana;

33.2. ja tiek izmantota šķelda, tai jāatbilst siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumam 80 % apmērā;

33.3. mājas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu procesā:

33.3.1. veicot ēkas atjaunošanu, paredz lietot notekūdens sistēmu risinājumu un hidroizolācijas ieviešanu saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 223-15 "Kanalizācijas būves" un būvju vispārīgo prasību būvnormatīvu LBN 200-21;

33.3.2. paredz atbilstošus telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumus;

33.3.3. 70 % no radītājiem būvniecības (ne bīstamajiem) vai demontāžas atkritumiem nodod attiecīgā atkritumu veida pārstrādātājiem;

33.3.4. pēc izvēles var izmantot zaļā publiskā iepirkuma principus, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem;

33.3.5. veic trokšņa, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanas pasākumus būvniecības laikā;

33.3.6. nodrošina azbesta un azbestu saturošu izstrādājumu apstrādi un pārvadāšanu atbilstoši noteikumiem par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu;

33.3.7. paredz gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas pasākumu veikšanu un emisiju attīrīšanas iekārtu iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu (piemēram, elektrostatisko filtru uzstādīšana) saskaņā ar noteikumiem par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām.

34. Ja projekts tiek realizēts valstspilsētās, projekta ietvaros atbalsts siltumenerģijas ražošanas avotu iegādei, uzstādīšanai un nomaīnai tiek sniegts atbilstoši turpmāk minētajai prioritārajai kārtībai:

34.1. pieslēguma izveidošana centralizētajai siltumapgādes sistēmai un siltummezgla izveide;

34.2. bezemisiju atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju uzstādīšana;

34.3. biomasas apkures katlu uzstādīšana.

35. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem nav attiecināmas pievienotās vērtības nodokļa izmaksas, un tās nefinansē no šo noteikumu 8. punktā minētā finansējuma. Dzīvokļu īpašnieki sedz pievienotās vērtības nodokļa izmaksas no līdzekļiem, kas nav saistīti ar Atvесеļošanas fonda finansējumu.

36. Dzīvokļu īpašnieki, ar pilnvarotās personas vai cita finansētāja starpniecību piesakoties sabiedrības "Altum" aizdevumam vai garantijai, piesakās arī kapitāla atlaidei. Kapitāla atlaide kopā ar šo noteikumu 37. punktā minēto atbalstu tehniskās dokumentācijas sagatavošanai nepārsniedz 49 % no projekta attiecināmajām izmaksām, kas noteiktas saskaņā ar šo noteikumu 31. punktu .

37. Dzīvokļu īpašnieki var pieteikties atbalstam šo noteikumu 64. punktā noteiktās tehniskās dokumentācijas sagatavošanai, ņemot vērā šādus nosacījumus:

37.1. šo noteikumu 64. punktā minēto dokumentu sagatavošanas izmaksas ir attiecināmas, ja tās radušās ne agrāk kā no 2020. gada 1. februāra;

37.2. pieteikumu tehniskās dokumentācijas sagatavošanas atbalsta saņemšanai dzīvokļu īpašnieki ar pilnvarotās personas starpniecību iesniedz vienlaikus ar pieteikumu aizdevuma vai garantijas saņemšanai;

37.3. tehniskās dokumentācijas sagatavošanas atbalsts sedz 49 % no projekta tehniskās dokumentācijas sagatavošanas izmaksām, neskaitot pievienotās vērtības nodokli, bet ne vairāk kā 10 000 *euro*.

38. Pilnvarotā persona projekta īstenošanu var veikt ar apvienoto projektēšanas un būvniecības līgumu.

39. Pilnvarotā persona projekta īstenošanas laikā nodrošina vizuālās identitātes prasības atbilstoši pilnvarotās personas un sabiedrības "Altum" noslēgtajā līgumā noteiktajām publicitātes un vizuālās identitātes prasībām.

40. Dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums:

40.1. pilnvarot citu juridisko personu, ja sākotnēji pilnvarotā persona jebkādu iemeslu dēļ nevar turpināt vai neturpina pilnvarojumā noteiktās darbības, tostarp nepilda saistības, ko tā uzņēmusies, ciktāl tās attiecināmas uz dzīvokļu īpašnieku pilnvarojuma apjomu. Šajā gadījumā dzīvokļu īpašnieki vai to pārstāvis nekavējoties informē sabiedrību "Altum" un, ja aizdevumu piešķirīs cits finansētājs, citu finansētāju;

40.2. no līdzekļiem, kas nav saistīti ar Atvесеļošanas fonda finansējumu, segt projekta sadārdzinājumu un neatbilstoši veiktos izdevumus;

40.3. sniegt informāciju sabiedrībai "Altum" par projektā norādīto mērķu un rādītāju sasniegšanu.

41. Pilnvarotā persona īsteno projektu un līdz 2026. gada 31. martam iesniedz sabiedrībā "Altum" visus dokumentus, kas apliecina projekta īstenošanas pabeigšanu un uzņemto saistību izpildi saskaņā ar šo noteikumu 71. punktu.

III. Aizdevuma piešķiršanas kārtība

42. Pilnvarotā persona piesakās finansējuma saņemšanai pie cita finansētāja. Ja attiecināms, tad cits finansētājs izsniedz apliecinājumu. Apliecinājumu izsniedz 20 darbdienu laikā no pilnvarotās personas pieteikuma un citu nepieciešamo dokumentu iesniegšanas cita finansētāja aizdevuma saņemšanai. Ja cits finansētājs nesniedz apliecinājumu 20 darbdienu laikā no šo dokumentu saņemšanas, uzskatāms, ka cits finansētājs ir apliecinājis, ka dzīvokļu īpašnieki var pieteikties aizdevumam sabiedrībā "Altum".

43. Lai saņemtu sabiedrības "Altum" aizdevumu, pilnvarotā persona, izmantojot sabiedrības "Altum" tīmekļvietni, elektroniski iesniedz atbalsta pieteikumu, kas satur šādus dokumentus un informāciju:

43.1. aizpildītu sabiedrības "Altum" tīmekļvietnē pieejamo atbalsta pieteikumu;

43.2. saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma prasībām pieņemtu dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu:

43.2.1. par pilnvaroto personu, kas ir tiesīga iesniegt atbalsta pieteikumu projektam, kā arī veikt citas ar dzīvojamās mājas energoefektivitātes uzlabošanu saistītās darbības, tajā skaitā atbalsta, tostarp aizdevuma, saņemšanu un norēķinu organizēšanu (ja dzīvokļu īpašnieki lēmuši, tad arī par maksājumiem pilnvarotai personai) un sadarbības nodrošināšanu ar energoefektivitātes pakalpojumu sniedzēju (ja attiecināms);

43.2.2. par projekta – būvdarbu un ar būvdarbiem saistīto pakalpojumu – izmaksām atbilstoši piegādātāju piedāvājumiem;

43.2.3. par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas atjaunošanu vai pārbūvi;

43.2.4. par projekta vadītāju izmaksām;

43.2.5. par aizdevuma nosacījumiem;

43.2.6. par līgumu, kas slēdzams ar energoservisa kompāniju, un tā nosacījumiem projekta īstenošanas finansēšanai un tehniskās dokumentācijas izstrādes un piegādātāju atlases nodrošināšanai (ja attiecināms);

43.2.7. par neatbilstoši veikto izdevumu segšanu, ja tādi radīsies projekta īstenošanas laikā, no līdzekļiem, kas nav saistīti ar Atveseļošanas fonda finansējumu;

43.2.8. par energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu sadārdzinājuma segšanu no līdzekļiem, kas nav saistīti ar Atveseļošanas fonda finansējumu;

43.3. norādi uz šo noteikumu 64. punktā minētā pieteikuma datumu un numuru;

43.4. līguma projektu ar būvkomersantu un būvkomersanta cenu piedāvājuma kopiju;

43.5. cita finansētāja apliecinājumu, ja tas izsniegts saskaņā ar šo noteikumu 42. punktu;

43.6. citu sabiedrības "Altum" tīmekļvietnē norādīto informāciju, kas nepieciešama atbalsta pieteikuma izvērtēšanai;

43.7. uzskaites veidlapu par citu saņemto *de minimis* atbalstu vai norāda *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmā izveidotās un apstiprinātās pretendenta veidlapas identifikācijas numuru saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem, ja projekta ietvaros tiek sniegts atbalsts dzīvokļu īpašniekiem, kas kvalificējams kā komercdarbības atbalsts.

44. Sabiedrība "Altum" aizdevumu piešķir, ja:

44.1. daudzdzīvokļu mājas parādsaistību apjoms par saņemtajiem pakalpojumiem (apsaimniekošanas, atkritumu apsaimniekošanas, siltumapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi), kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu, ir mazāks par 10 % no šo pakalpojumu rēķinu summas pēdējo 12 mēnešu laikā;

44.2. dzīvokļu īpašniekiem ir pamatotas aizdevuma atmaksāšanas iespējas, kuras izvērtē sabiedrība "Altum", ņemot vērā drošas finanšu vadības principu.

45. Sabiedrības "Altum" aizdevuma atmaksas termiņš ir līdz 20 gadiem. Maksimālais aizdevuma apmērs projekta īstenošanai ir līdz 3 750 000 *euro*.

46. Sabiedrības "Altum" aizdevums no Atvесеjošanas fonda var segt līdz 100 % no izmaksām par šo noteikumu 31. punktā noteiktajām atbalstāmajām darbībām.

47. Sabiedrības "Altum" aizdevuma vai paralēlā aizdevuma pamatsummas atmaksu atbalsta saņēmējs uzsāk saskaņā ar grafiku. Ja ir pamatoti apstākļi, pamatsummas atmaksas uzsākšanas termiņu var atlikt uz laiku līdz 24 mēnešiem.

IV. Garantiju piešķiršanas kārtība

48. Sabiedrība "Altum" piešķir un nodrošina garantiju izsniegšanu dzīvokļu īpašniekiem cita finansētāja aizdevuma piesaistīšanai 1.2.1.1.i. investīcijas ietvaros.

49. Lai pieteiktos garantijai, dzīvokļu īpašnieki ar pilnvarotās personas un cita finansētāja starpniecību sabiedrībā "Altum" iesniedz garantijas pieteikumu un pievieno šo noteikumu 43.1., 43.2., 43.3., 43.4., 43.6. un 43.7. apakšpunktā minētos dokumentus.

50. Garantiju piešķir tikai par cita finansētāja aizdevumu attiecināmajām izmaksām par šo noteikumu 31. punktā noteiktajām atbalstāmajām darbībām. Šo noteikumu 35. punktā minēto izmaksu segšanai cits finansētājs var piešķirt citu aizdevumu, kam netiek piešķirta garantija.

51. Sabiedrība "Altum" izsniedz garantiju citam finansētājam, ja:

51.1. dzīvokļu īpašnieku izvēlētais cits finansētājs ir apliecinājis, ka tā izsniegtā finansējuma atmaksas termiņš nav īsāks par 10 gadiem un uz vismaz 10 gadiem ir fiksēta aizdevuma procentu likme vai aizdevuma procentu likmes nemainīgā daļa, ja aizdevuma procentu likme sastāv no nemainīgās un mainīgās (*Libor*, *Euribor* vai citas) daļas;

51.2. cits finansētājs apliecina, ka tas izsniegs aizdevumu konkrētajam projektam tikai tad, ja tiks piešķirta sabiedrības "Altum" garantija;

51.3. daudzdzīvokļu mājas parādsaistību apjoms par saņemtajiem pakalpojumiem (apsaimniekošanas, atkritumu apsaimniekošanas, siltumapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi), kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu, ir mazāks par 10 % no šo pakalpojumu rēķinu summas pēdējo 12 mēnešu laikā.

52. Garantiju var saņemt gan dzīvokļu īpašnieki, kas nav saimnieciskās darbības veicēji, gan dzīvokļu īpašnieki, kas ir saimnieciskās darbības veicēji un kas ir:

52.1. sīkie (mikro), mazie un vidējie saimnieciskās darbības veicēji – juridiskas personas, kas atbilst Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (turpmāk – regula Nr. 651/2014), I pielikumā noteiktajai definīcijai;

52.2. lielie saimnieciskās darbības veicēji – juridiskas personas, kas atbilst regulas Nr. 651/2014 2. panta 29. punktā noteiktajai definīcijai.

53. Garantijas gada prēmijas likme ir:

53.1. pirmos piecus gadus – 0,00 %;

53.2. atlikušo garantijas periodu – 0,65 % no garantijas saistību atlikuma.

54. Garantija sedz līdz 80 % no cita finansētāja aizdevuma apmēra attiecināmajām izmaksām projekta

īstenošanai. Pēc kapitāla atlaides izmaksāšanas tiek atbilstoši samazināts garantijas apjoms.

55. Garantētā summa vienas ēkas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem nepārsniedz 3 000 000 *euro*.

56. Garantijas termiņš nepārsniedz 20 gadus.

57. Sabiedrība "Altum" var pagarināt garantijas termiņu, nepārsniedzot šo noteikumu 56. punktā minēto termiņu, ja dzīvokļu īpašnieki ar pilnvarotās personas un cita finansētāja starpniecību iesniedz sabiedrībā "Altum" pieteikumu. Ja tiek pagarināts iepriekš izsniegtas sabiedrības "Altum" garantijas termiņš, sabiedrība "Altum" no jauna izvērtē un pārbauda *de minimis* atbalsta nosacījumus.

58. Sabiedrība "Altum" un cits finansētājs papildus šo noteikumu 30. punktā minētajam sadarbības līgumam noslēdz līgumu, lai vienotos par garantijas izsniegšanas kārtību, kompensāciju izmaksu un zaudējumu samazināšanas pasākumiem.

V. Energoservisa kompāniju pakalpojumu sniegšanas kārtība

59. Dzīvokļu īpašnieki projekta īstenošanā var iesaistīt energoservisa kompāniju. Energoservisa kompāniju izvēlas, ievērojot normatīvos aktus par iepirkuma procedūru.

60. Energoservisa kompānija šo noteikumu ietvaros nodrošina dzīvokļu īpašniekiem šādus pakalpojumus:

60.1. cita finansētāja vai sabiedrības "Altum" aizdevuma piesaistīšanu projekta īstenošanai;

60.2. projekta tehniskās dokumentācijas izstrādi;

60.3. piegādātāju (piemēram, būvkomersantu, autoruzraugu, būvuzraugu, tehniskās dokumentācijas izstrādātāju) atlasi saskaņā ar šo noteikumu 28. punktu;

60.4. līgumu noslēgšanu ar šo noteikumu 60.3. apakšpunktā minētajiem piegādātājiem.

61. Energoservisa kompānija ievēro Energoefektivitātes likuma 14. panta ceturto daļu un šādus nosacījumus:

61.1. projekta īstenošanas laikā energoefektivitātes pakalpojumu sniedzējs sagatavo nepieciešamos dokumentus, lai nodrošinātu atbalsta saņemšanu sabiedrībā "Altum", ievērojot šo noteikumu II, III, IV un VI nodaļas nosacījumus;

61.2. energoservisa kompānija sedz šo noteikumu 40.2. apakšpunktā minētos izdevumus;

61.3. projekta ietvaros saņemto atbalstu, tai skaitā kapitāla atlaidi, nodod tālāk dzīvokļu īpašniekiem, samazinot pakalpojumu izmaksas atbalsta, tai skaitā kapitāla atlaides, apmērā.

62. Energoservisa kompānija slēdz trīspusēju līgumu ar sabiedrību "Altum" un pilnvaroto personu. Līgumā tiek noteikta arī šo noteikumu 61.3. apakšpunktā minēto prasību izpildes kārtība.

63. Dzīvokļu īpašnieki līgumu ar energoservisa kompāniju slēdz uz laiku, kas atbilst Energoefektivitātes likumā noteiktajam laikam.

VI. Kapitāla atlaides rezervēšana un piešķiršana

64. Pirms pieteikuma iesniegšanas cita finansētāja aizdevuma saņemšanai pilnvarotā persona iesniedz sabiedrībā

"Altum" pieteikumu atbalsta rezervēšanai un šajā punktā minētos dokumentus. Pieteikumu iesniedz elektroniski, izmantojot sabiedrības "Altum" tīmekļvietni. Ja šo noteikumu 64.2., 64.3., 64.4., 64.5. un 64.6. apakšpunktā minētie dokumenti ir iesniegti Būvniecības informācijas sistēmā, pilnvarotā persona to norāda pieteikumā un šos dokumentus nav nepieciešams atkārtoti iesniegt sabiedrībā "Altum". Kopā ar pieteikumu atbalsta rezervēšanai iesniedz:

64.1. pilnvarotās personas pilnvarojumu pamatojošos dokumentus;

64.2. saskaņā ar spēkā esošiem normatīvajiem aktiem ēku energosertifikācijas jomā – ēkas energosertifikātu, ko izstrādājis neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā vai kas izstrādāts un iesniegts Būvniecības informācijas sistēmā līdz 2021. gada 15. aprīlim. Energosertifikātam pievieno neatkarīga eksperta ēku energoefektivitātes jomā izstrādātu pārskatu par ekonomiski pamatotiem ēkas norobežojošo konstrukciju un inženiersistēmu energoefektivitāti uzlabojošiem pasākumiem saskaņā ar energosertifikāta izstrādes laikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem par ēku energoefektivitātes aprēķina metodi un ēku energosertifikāciju;

64.3. saskaņā ar normatīvajiem aktiem ēku energosertifikācijas jomā – ēkas pagaidu energosertifikātu, ko izstrādājis neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā;

64.4. būvspeciālistu sagatavotu tehniskās apsekošanas atzinumu, kas izstrādāts saskaņā ar spēkā esošo LBN 405-21 "Būvju tehniskā apsekošana", vai tehniskās apsekošanas atzinumu, kas izstrādāts līdz 2021. gada 14. jūnijam atbilstoši izstrādes laikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;

64.5. būvspeciālistu sagatavotu būvprojektu vai paskaidrojuma rakstu un darba organizācijas projektu saskaņā ar II un III grupas ēku atjaunošanas vai vienkāršotās atjaunošanas nosacījumiem atbilstoši ēku būvnoteikumiem vai ēkas fasādes apliecinājuma karti, kas akceptēta būvvaldē līdz 2022. gada 28. februārim;

64.6. apliecinājuma karti inženierbūvēm saskaņā ar atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumiem (ja attiecināms);

64.7. neatkarīga eksperta ēku energoefektivitātes jomā novērtējumu par ēkas būvprojektā vai paskaidrojuma rakstā (ēkas fasādes apliecinājuma kartē – ja attiecināms) ietverto risinājumu atbilstību šo noteikumu 64.2. apakšpunktā minētajā pārskatā ietvertajiem priekšlikumiem par pasākumiem ēkas energoefektivitātes uzlabošanai;

64.8. siltumenerģijas ražošanas avotu izmantošanas prioritārās kārtības izvērtējumu;

64.9. projekta izdevumu kopsavilkumu par visām plānotajām projekta attiecināmajām izmaksām un kontroltāmi atbilstoši šo noteikumu 31. punktam;

64.10. informāciju, kas pamato korupcijas, krāpšanas un interešu konflikta novēršanas prasību ievērošanu un dubultā finansējuma neesību;

64.11. apliecinājumu un informāciju, kas pamato plānoto darbību principa "nenodarīt būtisku kaitējumu" ievērošanu;

64.12. mājas digitālās uzmērīšanas dokumentāciju, ja tāda ir izstrādāta.

65. Sabiedrība "Altum" kapitāla atlaides rezervēšanai izvērtē šo noteikumu 64. punktā minētos dokumentus un:

65.1. pārbauda, vai pēc energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanas plānotais primārās enerģijas ietaupījums atbilst šo noteikumu 25. punktam;

65.2. pārbauda, vai projektā paredzētas nepieciešamās darbības principa "nenodarīt būtisku kaitējumu" ievērošanai;

65.3. aprēķina kapitāla atlaides iespējamo maksimālo apmēru;

65.4. pieņem sākotnējo atzinumu par kapitāla atlaides rezervēšanu projekta īstenošanai un kapitāla atlaides iespējamo maksimālo apmēru, ievērojot, ka rezervētā kapitāla atlaide var būt par 30 % lielāka nekā summa, kas aprēķināta atbilstoši projekta izmaksu kopsavilkumā norādītajai attiecināmo izmaksu summai, un to neuzskata par sadārdzinājumu šo noteikumu izpratnē.

66. Sabiedrība "Altum" šo noteikumu 65.4. apakšpunktā noteikto atzinumu pieņem pēc visu šo noteikumu 64. punktā minēto pamatojošo dokumentu saņemšanas.

67. Šo noteikumu 65.4. apakšpunktā minētais atzinums ir derīgs deviņus mēnešus, un, ja pilnvarotā persona šajā laikā nenošlēdz šo noteikumu 15. punktā minēto līgumu ar sabiedrību "Altum", šo noteikumu 64. punktā noteiktais pieteikums jāiesniedz no jauna.

68. Šo noteikumu 65.4. apakšpunktā minēto sākotnējo atzinumu un kapitāla atlaides rezervāciju nevar uzskatīt par lēmumu par atbalsta piešķiršanu. Dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības pieprasīt atbalstu no sabiedrības "Altum", un sabiedrībai "Altum" ir pienākums piešķirt dzīvokļu īpašniekiem atbalstu, ja tiek izpildīti visi šajos noteikumos noteiktie nosacījumi atbalsta saņemšanai.

69. Pēc šo noteikumu 65.4. apakšpunktā minētā atzinuma saņemšanas un pirms sabiedrības "Altum" aizdevuma vai garantijas saņemšanas dzīvokļu īpašnieku pilnvarotā persona iesniedz sabiedrībā "Altum" informāciju par piegādātāju atlasī. Sabiedrība "Altum" pārbauda piegādātāju atlasē atbilstību korupcijas, krāpšanas un interešu konflikta novēršanas prasībām.

70. Ja projektu īsteno ar apvienoto projektēšanas un būvniecības līgumu, tad pilnvarotā persona kopā ar šo noteikumu 64. punktā minētajiem dokumentiem iesniedz informāciju par piegādātāju atlasī un sabiedrība "Altum" pārbauda piegādātāju atlasē atbilstību korupcijas, krāpšanas un interešu konflikta novēršanas prasībām.

71. Sabiedrība "Altum" lēmumu par kapitāla atlaides izmaksāšanu pieņem, ņemot vērā maksimālo kapitāla atlaides apjomu, kas noteikts līgumā ar pilnvaroto personu par projekta īstenošanu, un faktiski veikto projekta attiecināmo izmaksu apjomu, ievērojot šādus nosacījumus:

71.1. būvniecības un atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju pasākumi ir īstenoti, ēka ir nodota ekspluatācijā un pilnvarotā persona ir iesniegusi Būvniecības informācijas sistēmā ēkas pagaidu energosertifikātu, kas apliecina šo noteikumu 25. punktā minētā nosacījuma izpildi. Ēkas pagaidu energosertifikāts tiek precizēts pēc projekta pabeigšanas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ēku energosertifikācijas jomā;

71.2. ir ievēroti šo noteikumu 26. punkta nosacījumi par izmaksu ekonomisko pamatojumu;

71.3. triju mēnešu laikā pēc ēkas nodošanas ekspluatācijā, bet ne vēlāk kā šo noteikumu 41. punktā noteiktajā termiņā pilnvarotā persona sabiedrībā "Altum" ir iesniegusi:

71.3.1. attiecināmās izmaksas pamatojošo dokumentāciju, tai skaitā noslēgtos līgumus un pieņemšanas un nodošanas aktus;

71.3.2. citu sabiedrības "Altum" tīmekļvietnē norādīto informāciju, kas nepieciešama projekta īstenošanas izvērtēšanai.

72. Ja faktiski veikto projekta attiecināmo izmaksu apjoms ir lielāks nekā līgumā ar pilnvaroto personu par projekta īstenošanu norādītais, izmaksājāmās kapitāla atlaides apjoms nepārsniedz līgumā norādīto kapitāla atlaides apjomu. Ja faktiski veikto projekta attiecināmo izmaksu apjoms ir mazāks nekā līgumā ar pilnvaroto personu par projekta īstenošanu norādītais, izmaksājamo kapitāla atlaides apjomu atbilstoši samazina.

73. Sabiedrība "Altum" lēmumu par kapitāla atlaides izmaksāšanu pieņem pēc visu pamatojošo dokumentu saņemšanas.

74. Ja pilnvarotā persona projekta īstenošanai piesaista cita finansētāja aizdevumu un sabiedrības "Altum" garantiju, sabiedrība "Altum" kapitāla atlaidi projekta īstenošanai ieskaita cita finansētāja atvērtajā kontā kā aizdevuma pamatsummas daļēju atmaksu saskaņā ar sadarbības līgumu, kas noslēgts starp sabiedrību "Altum" un citu finansētāju. Sabiedrībai "Altum" ir tiesības pārbaudīt cita finansētāja aizdevuma izlietojuma atbilstību šajos noteikumos noteiktajām attiecināmajām izmaksām.

75. Ja pilnvarotā persona projekta īstenošanai piesaista sabiedrības "Altum" aizdevumu, sabiedrība "Altum" kapitāla atlaidi attiecina uz daļu no izsniegtā aizdevuma, piešķirtās kapitāla atlaides apmērā samazinot atmaksājamo aizdevuma pamatsummu.

VII. Komercdarbības atbalsta nosacījumi

76. Ja energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus veic īpašumā, kurā kāds no dzīvokļu īpašniekiem ir saimnieciskās darbības veicējs, un konkrētais dzīvokļa īpašums tiek izmantots saimnieciskajā darbībā, un ja dzīvokļa īpašnieks pretendē uz atbalstu, kas kvalificējams kā komercdarbības atbalsts, tad atbalstu projekta ietvaros sniedz saskaņā ar Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulas (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (turpmāk – regula Nr. 1407/2013) un normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību.

77. Par saimniecisko darbību nav uzskatāma daudzdzīvokļu mājā esošo:

77.1. neprivatizēto pašvaldībām piederošo dzīvokļu izīrēšana, biedrību un nodibinājumu īpašumā esošu dzīvokļu izīrēšana, īres tiesisko attiecību uzsākšana vai dzīvokļu uzturēšana, lai tos izīrētu atbilstoši vienam no šādiem likumiem:

77.1.1. likumam "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", izņemot šā likuma III¹ nodaļu, kura kvalificējama kā pašvaldības saimnieciskā darbība un attiecīgi ir jāvērtē atbilstoši komercdarbības atbalsta kontroles normām un jāpiemēro attiecīgais komercdarbības atbalsta regulējums;

77.1.2. likumam "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā";

77.1.3. likumam "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju";

77.2. nedzīvojamo platību iznomāšana vai nodošana lietošanā pašvaldības vai valsts deleģēto pārvaldes uzdevumu veikšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu;

77.3. nedzīvojamo platību izmantošana pašvaldības vai valsts funkciju nodrošināšanai, tai skaitā, ja funkciju nodrošināšanas ietvaros tiek sniegti maksas pakalpojumi, vai sabiedriskā labuma organizāciju lietošanai, ja nedzīvojamās platības netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai.

78. Piesakoties atbalstam, īpašniekam, kas atbilst šo noteikumu 76. punktam, ir tiesības norādīt, ka proporcionāli viņa īpašuma vai kopīpašuma daļai energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma izmaksas ir uzskatāmas par neattiecināmām un tiek segtas no citiem privātiem līdzekļiem bez valsts atbalsta, proporcionāli samazinot sabiedrības "Altum" atbalsta daļu.

79. Ja pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, sabiedrība "Altum" sniedz šo noteikumu 76. punktā minēto dzīvokļu īpašniekiem informāciju par atbalstam atbilstošo *de minimis* atbalstu (ja attiecināms). *De minimis* atbalsta uzskaiti veic saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu.

80. Šo noteikumu 76. punktā minētie dzīvokļu īpašnieki ar Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmas starpniecību piesakās *de minimis* atbalstam.

81. Šo noteikumu 76. punktā minētajā gadījumā sabiedrības "Altum" atbalsta daļas – kapitāla atlaides, tehniskās dokumentācijas sagatavošanas, aizdevuma un garantijas – izsniegšanā saimnieciskās darbības veicējiem ievēro šādus nosacījumus:

81.1. atbalstu nepiešķir saimnieciskās darbības veicējam, kuram lēmuma par atbalsta piešķiršanu brīdī ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process, ir ierosināts vai tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai saimnieciskās darbības veicējs atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, uz kuriem pamatojoties kreditors var pieprasīt maksātnespējas procedūru, un lielajam saimnieciskās darbības veicējam tā kredītreitings ir zemāks par "B –";

81.2. sabiedrības "Altum" aizdevumam, tai skaitā aizdevumam kapitāla atlaides apjomā, subsīdijas ekvivalentu

aprēķina kopā par visu atbalsta periodu, faktiski piemērojamo procentu summu atskaitot no procentu summas, kura jāmaksā saskaņā ar Eiropas Komisijas konkrētajam periodam noteikto bāzes likmi (bāzes un risku likmes publicētas Eiropas Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļvietnē), kā arī riska likmi, kuras procentuālais apmērs tiek noteikts atbilstoši sabiedrības "Altum" izsniegtajam aizdevuma saņēmēja reitingam un piedāvātajam nodrošinājumam;

81.3. garantiju subsīdijas ekvivalentu šo noteikumu 52.1. apakšpunktā minētajiem saimnieciskās darbības veicējiem aprēķina kā starpību starp atbilstošās kredīta kvalitātes klases gada drošās zonas prēmijas likmi (šo noteikumu pielikums) un piemēroto gada prēmijas likmi naudas izteiksmē. Ja garantijas ilgums pārsniedz gadu, starpība starp likmēm tiek diskontēta, izmantojot atsaucē likmi;

81.4. garantijas subsīdijas ekvivalentu šo noteikumu 52.2. apakšpunktā noteiktajiem saimnieciskās darbības veicējiem aprēķina, piemērojot regulas Nr. 1407/2013 4. panta 6. punkta "b" apakšpunktu. Ja garantijas ilgums pārsniedz gadu, starpība starp likmēm tiek diskontēta, izmantojot atsaucē likmi. Šo noteikumu 52.2. apakšpunktā noteiktajiem saimnieciskās darbības veicējiem garantijas summa nepārsniedz:

81.4.1. 1 500 000 *euro* un garantijas termiņš nepārsniedz piecus gadus;

81.4.2. 750 000 *euro* un garantijas termiņš nepārsniedz 10 gadus;

81.5. kapitāla atlaides un tehniskās dokumentācijas sagatavošanas atbalsta subsīdijas ekvivalents saimnieciskās darbības veicējiem atbilst saņemtās kapitāla atlaides un tehniskās dokumentācijas sagatavošanas atbalsta apjomam;

81.6. sabiedrība "Altum" nodrošina dokumentācijas uzglabāšanu, ievērojot regulas Nr. 1407/2013 6. panta 4. punktā minētos nosacījumus, un nodrošina informācijas pieejamību vismaz 10 gadus no pēdējā atbalsta piešķiršanas dienas.

82. Saimnieciskās darbības veicējs, kas ir saņēmis sabiedrības "Altum" atbalstu:

82.1. uzglabā dokumentāciju, ievērojot regulas Nr. 1407/2013 6. panta 4. punktā minētos nosacījumus, un nodrošina informācijas pieejamību vismaz desmit gadus no pēdējā atbalsta piešķiršanas dienas;

82.2. šo noteikumu ietvaros saņemto *de minimis* atbalstu var apvienot ar citu *de minimis* atbalstu, tai skaitā par vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja pēc atbalstu apvienošanas atbalsta vienībai vai izmaksu pozīcijai attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte nepārsniedz 100 %;

82.3. ievērojot regulas Nr. 1407/2013 5. panta 1. un 2. punkta nosacījumus, šo noteikumu ietvaros piešķirto *de minimis* atbalstu drīkst kumulēt ar citu *de minimis* atbalstu līdz regulas Nr. 1407/2013 3. panta 2. punktā noteiktajam robežlielumam, kā arī drīkst kumulēt ar citu valsts atbalstu, tai skaitā attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, vai citu valsts atbalstu tam pašam riska finansējuma pasākumam, ja kumulācijas rezultātā netiek pārsniegta attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, kāda noteikta valsts atbalsta programmā, atbalsta projektā vai Eiropas Komisijas lēmumā;

82.4. šo noteikumu 82.2. un 82.3. apakšpunktā minētajos gadījumos saimnieciskās darbības veicējs iesniedz visu informāciju par plānoto un piešķirto atbalstu par tām pašām attiecināmajām izmaksām, norādot atbalsta piešķiršanas datumu, atbalsta sniedzēju, atbalsta pasākumu, kā arī plānoto vai piešķirto atbalsta summu.

83. Atbalsts netiek piešķirts regulas Nr. 1407/2013 1. panta 1. punktā noteiktajās nozarēs.

84. Ja saimnieciskās darbības veicējs darbojas regulas Nr. 1407/2013 1. panta 1. punkta "a", "b" vai "c" apakšpunktā minētajās nozarēs, atbalstu šo noteikumu ietvaros drīkst piešķirt tikai tad, ja tiek skaidri nodalītas atbalstāmās darbības un finanšu plūsmas, nodrošinot, ka darbības regulas Nr. 1407/2013 1. panta 1. punkta "a", "b" vai "c" apakšpunktā minētajās nozarēs negūst labumu no piešķirtā atbalsta.

85. Vienam *de minimis* atbalsta saņēmējam viena vienota uzņēmuma līmenī *de minimis* atbalsta apmērs kopā ar attiecīgajā fiskālajā gadā un iepriekšējos divos fiskālajos gados piešķirto *de minimis* atbalstu nepārsniedz regulas Nr. 1407/2013 3. panta 2. punktā noteikto maksimālo *de minimis* atbalsta apmēru.

86. Šo noteikumu 52.2. apakšpunktā minētie garantijas saņēmēji garantiju var saņemt, ja garantētā cita finansētāja

aizdevuma kvalitāte nav mazāka par šo noteikumu pielikumā minēto kredīta kvalitātes klasi "maksāspēju varētu mazināt nelabvēlīgi apstākļi".

87. Viens vienots uzņēmums šo noteikumu izpratnē ir uzņēmums, kas atbilst regulas Nr. 1407/2013 2. panta 2. punktā noteiktajai viena vienota uzņēmuma definīcijai.

88. Piešķirot atbalstu, sabiedrība "Altum" pārbauda dzīvokļu īpašnieku atbilstību *de minimis* atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

89. Lēmumi par atbalsta piešķiršanu saskaņā ar regulu Nr. 1407/2013 netiek pieņemti pēc 2023. gada 31. decembra.

90. Ja ir pārkāptas regulas Nr. 1407/2013 prasības, šo noteikumu 63. punktā minētajam dzīvokļa īpašniekam (atbalsta saņēmējam) ir pienākums atmaksāt sabiedrībai "Altum" visu projekta ietvaros saņemto valsts atbalstu no līdzekļiem, par kuriem iepriekš nav saņemts komercdarbības atbalsts, kopā ar procentiem saskaņā ar Komercdarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļu.

91. Atbalstu šo noteikumu ietvaros nevar apvienot ar atbalstu, kurš sniegts saskaņā ar Eiropas Komisijas 2020. gada 19. marta paziņojumu "Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā" (C(2020)1863).

Ministru prezidents A. K. Kariņš

Ekonomikas ministra pienākumu izpildītājs – Ministru prezidenta biedrs, tieslietu ministrs J. Bordāns

Pielikums
Ministru kabineta
2022. gada 14. jūlija
noteikumiem Nr. 460

Gada drošās zonas prēmijas likmes

Nr. p. k.	Kredīta kvalitātes klase	Reitingu aģentūras "Standard and Poor's" reitings	Reitingu aģentūras "Fitch" reitings	Reitingu aģentūras "Moody's" reitings	Gada drošās zonas prēmijas likme		
					nodrošinājuma līmenis ¹		
					augsts	parasts	zems
1.	Visaugstākā kvalitāte	AAA	AAA	Aaa	0,4 %	0,4 %	0,4 %
2.	Ļoti augsta maksāspēja	AA + AA AA –	AA + AA AA –	Aa 1 Aa 2 Aa 3	0,4 %	0,4 %	0,4 %
3.	Augsta maksāspēja	A + A A –	A + A A –	A 1 A 2 A 3	0,55 %	0,55 %	0,55 %
4.	Pietiekama maksāspēja	BBB + BBB BBB –	BBB + BBB BBB –	Baa 1 Baa 2 Baa 3	0,8 %	0,8 %	0,8 %
5.	Maksāspēja jutīgi reaģē uz nelabvēlīgiem apstākļiem	BB + BB	BB + BB	Ba 1 Ba 2	2 %	2 %	2 %
6.	Maksāspēju varētu mazināt nelabvēlīgi	BB – B	BB – B	Ba 3 B 1	3,8 %	3,8 %	3,8 %

	apstākji	B B –	B B –	B 2 B 3	6,3 %	6,3 %	6,3 %
7.	Maksātspēja ir atkarīga no labvēlīgu apstākļu noturīguma	CCC + CCC CCC – CC	CCC + CCC CCC – CC C	Caa 1 Caa 2 Caa 3	–	–	–
8.	Netiek pildītas vai gandrīz netiek pildītas saistības	SD D	DDD DD D	Ca C	–	–	–

Piezīme. ¹ Augsts nodrošinājuma līmenis – zaudējumi saistību neizpildes gadījumā ir 30 % vai mazāki. Parasts nodrošinājuma līmenis – zaudējumi saistību neizpildes gadījumā ir no 31 % līdz 59 %. Zems nodrošinājuma līmenis – zaudējumi saistību neizpildes gadījumā ir lielāki par 60 %.